

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

List izhaja 20. vsakega meseca.

Za člane v „Zvezli“ včlanjenih zadrug stane list celoletno Din 20.—, polletno Din 10, četrtletno Din 5.—; posamezne številke 2 Din.

Cena Inseratom: 1/48 strani D 5.— vključno davek.

Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 10. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Štev. 5.

V Ljubljani, 20. maja 1925.

Leto XII.

Vabilo

na

XV. redni občni zbor Zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev za ljubljansko okoličnico v Ljubljani,

ki se vrši

v ponedeljek, dne 8. junija 1925
ob 9. dopoldne v salonu gostilne
gospoda Hercoga „pri Levu“,
Gosposvetska cesta 16.

SPORED:

1. Pozdrav.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo o delovanju zadruga v pretečenem letu.
4. Poročilo o računskem zaključku za leto 1924.
5. Proračun za tekoče leto.
6. Volitve.
 - a) načelnika,
 - b) načelnikovega namestnika,
 - c) 12 odbornikov,
 - d) 6 namestnikov,
 - e) dveh pregledovalcev računov.
7. Sprememba pravil.
8. Raznoterosti.

Po določilih § 17. združnih pravil se bo ako ob določenem času ne bo zadostno število članov navzočih zborovalo in sklepalo po enournem čakanju pri vsakem številu udeležencev,

V Ljubljani, dne 28. maja 1925.

Jakob Jesih,
načelnik.

Poročila o občnih zbiorih.

Zadruga hotelirjev, gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in žganjetočnikov v Ljubljani je imela svoj 34letni zelo številno obiskani občni zbor dne 14. aprila 1925. Da tovariši vidijo, kako smotreno delujejo nekatere naše organizacije, podamo celoten popis zborovanja.

Po običajnem pozdravu in predstavitvi zastopnika obrtné oblasti se prečita zapisnik zadnjega občnega zbora in brez ugovora odobri. Nato poda tajnik poročilo o delovanju zadruga v pretečenem letu. To poročilo slove:

Slavni občni zbor! Predvsem mi bo di dovoljeno, spominjati se v pretečenem letu to dolino solz zapustivših tovarišev in tovarišic, umrlih članov in članic. Dne 12. februarja je umrla Marija Francot, lastnica bufeta na šišenskem kolodvoru, dne 16. februarja Antonija Kovač, gostilničarka »Pod skalco«, dne 24. marca je umrl Franc Škof, gostilničar v Krakovem, dne 9. junija Bončar Anton, na Sv. Petra cesti, 6. julija član odbora Aleš Zalaznik na Dunajski cesti, 9. septembra Trpinc Jakob na Tržaški cesti, 10. septembra Boštijančič Jože na Linhartovi cesti, 21. septembra Schrey Josip, Sodnijska ulica, 1. decembra Kozinec Marija v deželni bolnici in 18. decembra Marijana Zadnikar gostilničarka Pred škofijo.

Bodi ohranjen vsem blag spomin in pokoj njihovim dušam.

Poročilo o delovanju zadruga v pretečenem letu pa je sledeče: Ob uvedbi računskih listov v gostinah je podala zadruga na finančno ministrstvo ugovor

in pri tem predlagala, da se vsaj hotelski računi pripuste kakor so, proti temu, da se sproti kolkujejo. Rešitev na to je bila nepovoljna.

Glede pavšaliranja teh računov se je podala vloga po deputaciji, ki je zahtevala razčiščenja nejasnih določb, na kar je sledilo razjasnjenje v Uradnem listu. Ko se je zaznalo, da namerava takratni občinski svet zvišati užitrino na vino celo na 14K na liter, se je po sklepu shoda podal utemeljen protest in po deputaciji predložil velikemu županu, na kar je zadeva začasno izginila z vidika. Za oceno k točilnim taksam se je vršila širša seja članov odbora in nekaterih prisednikov ter izvolil delegat in namestnik. Da bi se imelo nekoliko vpogleda v občinsko gospodarstvo, ki neprestano nalaga bremena le na gostilniško obrt, se je zaprosilo magistrat za načrt proračuna, prošnja se je odklonila z motivacijo, da ni še sklenjen. Proti taksam na kazni ob samolastnem podaljšanju policijske ure se je zadruga opetovano pritoževala iz razloga, ker se že kazni, zavesene po policiji, itak stekajo v občinsko blagajno, dosedaj se ni prejelo še ugodne rešitve. Ker na leta 1923. storjeno vlogo glede razširjanja pravil združne bolniške blagajne na to, da bi se tudi pomočniki pri tej domači blagajni zavarovali, skoraj leto in dan ni bilo odgovora, je zadruga zaprosila takratnega poslanca dr. Reisnerja za intervencijo, na kar je dobila uradoma negativen odgovor. Zadruga je podpirala razne upravičene prošnje posameznih podjetij za razširjanje policijske ure in za prostost takse pri takih dovolitvah. Za preureditev pobiranja občinskih taks na nočni

obisk gostiln in kavarn se je veliko prizadejalo. Doseglo se je toliko, da so se vršile tozadevne konference na magistratu z združenim načelstvom, a ni moglo priti do načina, ki bi gostilništvo in kavarništvorazbremeniltega dela in skrbi. Proti slabemu ravnanju s časopisjem po kavarnah je podala zadruga primeren dopis časnikom, ki pa so ga tudi po svoji komentirali, nekateri pa niti priobčili. Pivovarjam se je podala ponovno pritožba proti razvažanju piva na privatniške ter doseglo način, da se v vsakem okolišju, koder so taki odjemalci pivovarne, prepustijo najbližjemu gostilničarju, ki prodajo celih zabojev prevzame proti primernemu zaslužku, ter se je ta dogovor tudi razglasil vsem članom, a brige za ta način odprave konkurence se je od strani prizadetih pokazalo zelo malo.

Da bi se uvedel način, da bi v službah, kadar nastane potreba za podaljšanje policijske ure zadostovalo, da javi gostilničar to službo imajočemu stražniku in plača drugi dan takso brez kazni, se je zaprosilo veliko županstvo za upekljavo takega sistema. Po desetih mesecih je prišla na to pred par dnevi take rešitev: Mestnemu magistratu v Ljubljani. Na poročilo z dne 12. marca 1925, št. 5009, obveščam mestni magistrat, da ne morem dati policijskemu ravnatelju naloga, da bi se onim gostilničarjem in kavarnarjem, ki samolastno podaljšajo policijsko uro, pa se zaradi plačila pristojbin takoj drugi dan zgledajo pri policijskem ravnatelju, vobče ne predpisalo nikake kazni. Samolastno podaljšanje policijske ure ne bi imelo samo za posledico pospeševanja pijančevanja, ampak bi bila pol. kontrola v tem primeru silno otežkočena in bi gostilničarji in kavarnarji utegnili to pravico zlorabljati.

Policijski ravnatelj itak upošteva, če gostilničarji in kavarnarji ob posebnih prilikah prekoračijo polic. uro in smatra to pri diktiranju kazni kot olajševalno okolnost. V izvanrednih slučajih izda dovoljenje za prekoračenje policijske ure. Veliki župan dr. Baltič l. r.

Predsednik gerentskega sveta ljubljanskega g. dr. Vinko Puc je osebno interveniral pri velikem županu, ki pa je vključ temu prošnjo odklonil.

Obrtni oblasti, oddelku za socialno skrbstvo, in tudi pekarski zadrugi se je podala predstava, naj se uvede zopet red prejšnji, da se bo tudi ob nedeljah dobivalo sveže pecivo, uspeha za to stremljenje še ni, dasi je obrtna oblast naši zahtevi pritrdila.

Proti predolgotrajnemu točarenju na velesejmu je podala zadruga protest velikemu županstvu z motivacijo, da naj se domače obrtnike gostilničarje zaščiti proti tako širokim pravicam zunanjih točilcev, ker se s tem obrat domačih gostiln le slabša, namesto da bi imeli ti od velesejma kakov znatnejši dohodek zabeležiti. Proti stremljenju in nameri gotovih krogov finančne oblasti, da bi se

uvedla za mesto Ljubljano enaka finančna kontrola, kot je po deželi, to je, da bi se pijače ne obdavčevale na mitnicah, marveč v kletih, je podala zadruga zelo utemeljen protest na finančno oblast in prepis mestnemu užitninskemu uradu, s čimer je popolnoma reusirala. K novemu užitninskemu pravilniku mestne občine je podala zadruga zahtevek, naj se prejšnja določba, da se odpisuje 1 odstotek na usušitev in kalo zopet vstopa v. Zadruga se je tudi pogajala z državnim kletarskim nadzornikom, da bi se tudi lani priredil vinski sejem v Krškem, da bi se ondi ustanovile ravnalne cene vinom in postavila norma, da ne bi se cene tako samolastno pretiravale. Konferenca ni uspela, ker so vinorejci nadzornika napadali, češ take norme so jim na škodo. Na zahtevo mestnega fizičarja, da se mora imeti po gostilnah samo bele namizne prte, je podala zadruga proti temu primerno predstavo, da se je v tem vpogledu odjenjalo. K novim taksnim predpisom glede nejasnosti v dodeljevanju pravic glede prodaje jedil, nadalje proti izgubi koncesij vdov in drugih osirotelih imejteljev, je podala zadruga obrtni oblasti spomenico in prosila zaščite teh upravičencev do na podlagi obrtnih zakonov jim podeljenih pravic. Oblastva je podala k temu obširen komentar, ki je dal povod tudiraznimrazmotrivanjem po časnikih in končno so prišla oblastva do spoznanja, da je stvar s pravnega stališča res krivična, a vključ temu dandanes zakonita. Šlo je namreč za tiste koncesije, ki so bile od raznih lastnikov hiš v zakup vzete, ki pa so po sedanjem taksnem pravilniku kratkomalo prešle na hiše oziroma se prijele hiš in je zakupnik na podlagi tega dejstva odpovedal plačevanje zakupnine za koncesijo.

Ovadb proti neupravičenim točilcem je bilo podanih 8. Merosodnemu uradu je šla zadruga z imenikom vseh gostilničarjev in objavami na roke. Sestankov se je vršilo 11, in sicer dva radi računskih taks in točilnih taks ter regulacije cen vsled teh v gostilnah in kavarnah, kar se je objavilo tudi v časnikih. 1 sestanek proti povišanju občinskih doklad, v zadevi točilnih taks, eden radi volitve ocenjevalcev taksnih predpisov, 1 radi spremembe iste zadeve, 1 radi enotnega cenika keglišč, 1 radi preuredbe policijske ure, 2 sestanka hotelirjev in prenočiščarjev, 1 radi korekture vajeniških pogodb.

Zadruga je založila tudi krasna učna pisma, koja so vsakemu oproščencu v radost in kot pomočniku ali kasnejšemu šefu lep dekorativen spomin. Naročila nate dohajajo tudi od zunanjih zadrug. Rekurz je bil podan eden. Odborovih sej se je vršilo osem; nekatere so bile združene s sestanki. Izven teh pa je bilo še petero sej šolskega odseka, oziroma kuratorija. Pri tej priliki naj omenim tudi najvišjega kulturnega dela, ki si ga je zadruga naložila, to je zadruga strokovna obrtno-nadaljevalna šola. Obiskuje jo

vse vajeništvo ljubljanskih hotelirjev, gostilničarjev in kavarnarjev, ter tudi si novi gostilničarjev z dežele. Pouk se polno razvija in so učenci zavzeti nad zanimivimi predmeti, ki se poučujejo, ter je vsled stroge discipline tudi pri vajeništvu že opazati višji grad kulture.

Ta velevažni zavod se vzdržuje iz prispevkov, oziroma tangent od davščin na prenočišča, podpore Trgovske in obrtniške zbornice in vajeniških vplačil. V prvem šolskem letu je bilo dohodkov za šole 27.500 Din, izdatkov pa 25.715.80 dinarjev, prebitka 1784 Din 30 para. Račun je bil od združnega preglednika gosp. Berganta pregledan in v seji kuratorija dne 11. junija 1924 odobren.

Zadruga je šla v svojem kulturnem delovanju še dalje ter pripomogla, da se je odpomagalo zamašiti veliko vrzel, ki je ovirala pravo teoretično pedagogiko v našem obrtno-nadaljevalnem šolstvu, in sicer ni bilo za te šole primerne čitanke, katera pa se je letos izdala. In to le po zaslugi zadruge s pripomočjo Obrtne banke pod železno voljo združnega načelnika g. Kavčiča. Ker spada to delovanje že v letošnje leto, se bo podrobneje o tem poročalo na prihodnjem občnem zboru. Vse do sedaj omenjeno delovanje se je izvršilo pod lastno inicijativo zadruge, poleg tega pa je bilo rešiti še 376 raznih uradnih oblastvenih in drugih spisov. Več osebnih intervencij načelnika in na stotine pravnih nasvetov in navodil podanih. Osebnih ali profesionalnih pravic je v tem letu kar deževalo. Nič manj kot 31 osebam so bile podeljene osebne pravice; k sreči je taka točilna pravica pravzaprav še nič, ker se more izvrševati ali uveljaviti le ondi, kjer obstoja krajevna ali hišna pravica. Teh pa se na novo razene, to je Ljubljanski dvor, ni podeljevalo, in so bile te osebne pravice večinoma le spremembe v starih obratih.

Zadruga posredovalnica je posredovala 54 gospodarjem ravno 100 uslužbencev. Vajencev je priglasi pri zadruzi 39. Vseh skupaj pa je po šolskem katalogu 51; oproščenih je bilo 8. Vseh obrt izvršujočih članov zadruge je 237.

Ljubljanska gostilničarska zadruga je sploh centralni biro vse Slovenije. Od povsodi se obračajo k njej po razne nasvete, podatke, pravila za razne združne ustanove in institucije, pravne nasvete, organizatorične predpise itd. Pod njeno streho je takorekoč sedež vse gostilničarske organizacije.

Da se vseh krivic in neprilik, ki tlačijo dandanes našo obrt, ne more mahoma odpraviti, je to povsodi na svetu, a z vztrajnim, smotrenim, nepopustljivim delom bomo s pomočjo boljših zakonov, ako se ustvarijo, vsaj prišli enkrat vendar le do boljših vzdržnejših razmer.

Letno poročilo se vzame z odobravanjem na znanje.

K poročilu o računskem zaključku za leto 1924., ki izkazuje Din 29.208.50 do

hodkov in Din 28.267.08 izdatkov ter o izkazu premoženja Din 30.503.89 čistega imetja, poda imenom revizorjev g. Franc Bergant izjavo, da so računi pregledani in v poponem redu, ter predlaga dati odboru zaupnico.

K proračunu za tekoče leto, ki izkazuje enake dohodke in razhodke kot doslej, se sklone pobirati združno do kladu v isti meri kot doslej, in sicer od malih obratovališč po 25.— Din, od srednjodobnih po Din 50.—, in od prvovrstnih po Din 120.— od člana.

K naslednji točki, to je volitve, določi načelnik deset minut odmora. Zborovalci sklonejo ustmeno volitev. Na priporočilo gosp. Dachsa, da se naj naprosi še nadalje gg. Kavčiča in Krapeža, da prevzameta še nadalje, prvi načelnstvo, drugi podnačelnstvo, sta bila z vzklikom g. Fran Kavčič kot načelnik in g. Fran Krapež kot namestnik izvoljena.

Za odbor se predlaga sledeča lista: Ivan Stritar, Jakob Bole, Ivan Dachsa, Rudolf Škulj, Peter Stepič, Matko Soklič, Karol Polajnar in Jernej Černe kot odborniki ter Jan Fiala, Ignacij Banko, Jurij Marenče in Franjo Breskvar kot namestniki; kot preglednika pa gg. Josip Lavtar in Alojzij Dolničar. Na dano glasovanje je bila predlagana lista soglasno sprejeta.

K raznoterostim se vsestransko podarja, da se prodajanje piva privatnikom od strani pivovaren pričenja zopet na prav občutno škodo gostilničarstva, ter se priporoča, naj zadruga ponovno stopi v dogovor s pivovarjami, da to manipulacijo na kakršenkoli način ustavi ali odpravijo.

Zre se z ogorčenjem na postopanje finančnih oblasti, ki svet naravnost demoralizirajo s toleranco in dovoljevanji točenja pijač po prodajalnah. G. Zurec iz Novega mesta ugotovi, da že po trafikah stoje ljudje, dobivajo pijačo in tudi jedila na vse zgodaj; ko gostilne še niti ne poslujejo, se vidi že pijane osebe stopati iz takih zakotnih točilnic. Sklene se podati proti finančni upravi na vsa druga vodilna mesta pritožbo proti takemu, ljudstvo demoralizirajočemu ravnanju finančne uprave. Kje ostaja tu minister za narodno zdravje in treznostne organizacije? Za tiste bore takse, ki se jih polaka fiskalna oblast, naj gre v nič redna gostilničarska obrt in pa še ljudska morala, v protestu je stvar od vseh strani drastično osvetliti.

Gosp. načelnik pojasni, da briga za odpravo nočnih taks občine ni uspela, ker se je finančni delegat postavil proti temu, hoče pa se doseči, da bo magistrat po večjih obratih pobiral to po svojih organih.

Na poročilo, da se je pojavilo med natakarskim uslužbenstvom gibanje za odpravo napitnine s predlogom, da naj deladajalci v ta namen zvišajo račune pri jedilih in pijačah za 10, 12 in 20 %, oziroma to priračunavanje dovolijo pri obračunih gostom, se ta insinucija z

ogorčenem zavrne ter soglasno sklone v tem pogledu odklanjati vsako pogajanje, tako posamezno, kakor po zadruzi, ker že itak pojemajoči obrat v gostilničarski obrti pri nas takih eksperimentacij ne prenese. Prečitajo se tozadevna časnikarska poročila, ki do dobrega označijo, da se tudi publika s tem ne strinja.

Priporoča se, naj tovariši dobrega uslužbenca ne vabijo eden drugemu iz pod rok, kakor se je doslej nekaterikrat dogajalo. V zadevi pritiskanja dalmatinskih točilcev na naš trg se graja dejstvo, da so gostilničarji sami tisti, ki te ljudi nasé vlečejo. Znan je slučaj, da je za kupnica, oziroma po novem poslovođkinja vzela Dalmatinca za poslovođjo, da deli z njim konkurenco onim, ki točijo domača vina. Zadruga podaja neprestano pritožbe, a se ničesar ne doseže. Obrtno-oblastni zastopnik pojasni, da je na stvari mnogo krivo, ker veliki župan tem razmeram z zavračanjem sklepov prve inštanice skoro da gre na roko. Sklene se podati oblastvom pritožbo in zahtevek, da morajo tudi točilnice po prodajalnah dobiti še hišno pravo, in postopati enako kakor za napravo nove gostilne ali ukinitve, ker je obrat po prodajalnah popolnoma sličen onemu po gostilnah, čeprav se le stoje piše in je. V Sloveniji naj se v tem pogledu postopa strožje, brez ozira na pomanjkljivosti določil fiskalnih oblasti. In končno še sporoči načelnik, da je vlada za časa oddržavanja vselej določila splošno policijsko uro za gostilne 12. in za kavarno 2. uro ponoči, naj se zaprosi, da ta red ostane kar nadalje, kakor je bil že v predvojnem času v Ljubljani fiksiran.

Izreče zahvalo vsem dobrotnikom in zavednim tovarišem, posebno gg. Fiali in Krapežu, ki so z velikimi prispevki k prireditvi družabnega večera pripomogli, da je bil gmoten uspeh tako povolen, priporoča i nadaljno vztrajnost in solidarnost med članstvom in organizacijo, s katero hočemo dospeti do vzdržnejših razmer v gostilničarski obrti in zaključiti zborovanje ob 18. uri.

Takoj nato se je vršil občni zbor bolniške blagajne članov gostilničarske zadruge. Poda se statistično poročilo o številu obolelih članov, izdanih podporah, o oskrbivbolnici itd. Svojem, ki so podpore, stroške za zdravnike in zdravila in tudi pogrebne stroške blagajni podarili, oziroma istih niso zahtevali, se izreče javna zahvala. Ti dobrotniki so bili: dediči Marije Franzot, to je sin Viktor na Rožniku, dediči Jakoba Trpinca, gospa Ivanka Schrey, ga. Zinka Zalaznik, Anton Bončarjevi dediči in gosp. Joško Hubad.

Dohodkov je imela blagajna v pretečenem letu skupaj Din 72.213.50, izdatkov pa Din 54.258.69, tedaj prebitka 17.968.81. Od teh je bilo dano v hranilnico Din 10.000.—, ostalo je bilo z 31. decembrom v blagajni za poravnavo z novim letom se zbirajočih računov. Rezervni zaklad te blagajne znaša 28.496

dinarjev 60 para. Preglednik računov g. Bergant poroča, da so računi pregledani in v redu ter se na to skupno letno poročilo vzame na znanje in odobri.

Občni zbor gostilničarske zadruge v Tržiču

se je vršil dne 27. aprila 1925. ob 3. uri popoldne v navzočnosti 28 članov. Gospod načelnik proglasi sklepčnost, pozdravi navzoče in izreče sožalje za rajnega g. Antona Jegliča, gostilničarja in mesarja v Tržiču. Pokojni je bil začetnik zadruge in skoro ves čas podnačelnik, obče priljubljen in spoštovan. Nato prebere tajnik zapisnik občnega zbora prejšnjega leta in poroča o delovanju zadruge v pretečenem letu. Članov je imela zadruga 45, dopisov 28 na različna oblastva.

Računski zaključek je sledeč: Leta 1924. je imela zadruga 531.— Din dohodkov in 613.50 Din stroškov, torej primanjkljaja Din 82.50. Skupnega premoženja je Din 1200.20, razdeljenega na posamne sklade. Inkorporacijski zaklad 77.35 Din, vajeniški zaklad Din 110.75, razpoložljivo Din 1012.25.

Pregledovalca računov gg. Josip Kavčič in Ivan Sajovic konstatirata, da soglašajo računi s poslovnimi dohodki na prilogah, vsled česar se poročilo odobri.

Na sklep občnega zbora deželne zveze pobira zadruga od vsakega člana po 20.— Din za prispevek in strokovni list, letne združne doklade pa po Din 10.— od vsakega člana. Vpisnina za pristop k zadruzi za nove koncesije se bo odslej pobirala po 50.— Din; vpisnina vajencev se zviša na Din 20.—, oprosnina na 40.— dinarjev.

Na predlog g. Šlibarja se je sklenilo, naj zadruga dobi pojasnila pri deželni zvezi zaradi policijske ure, ako družba zahteva ali želi ostati čez policijsko uro v gostilni in plača določeno takso za vsako uro, da bi se izposloval tak način prostovoljnega podaljšanja policijske ure proti naknadnemu takojšnjemu plačilu. Da bi se vložila prošnja na finančno ravnateljstvo glede pobiranja državne in občinske trošarine na vino, da bi se ta šele takrat plačala, ko se nastavi za nadrobno točenje, ker stranke težko spravijo toliko svoto denarja za vse vino v kleti, katero včasih vse leto leži, plačati pa se mora trošarina vseeno, ako tudi se ne nastavi. Nato se preide k volitvam. Za načelnika je bil izvoljen g. Karol Rueh v Tržiču, za podnačelnika g. Jožef Kavčič v Tržiču, kot odborniki pa gg. Ivan Lončar (Tržič), Jože Legat (Tržič), Ivan Sajovic (Bistrica), Vinko Košir (Bistrica), Ivan Šlibar (Kovor) in Miha Peharc (Lom). Za namestnike pa gg. Ivan Ribnikar (Stenično), Vinko Zupan (Tržič) in Franc Babič (Tržič).

Ob 18. uri zaključil predsednik občni zbor.

Pripomba uredništva. V zadevi akcije za pridobitev načina prostovoljnega

podaljšanja policijske ure pri danih potrebah in prilikah, se je zavzela tudi že ljubljanska zadruga, k čemur pa veliko županstvo ni izdalo dovoljenja, dasiravno bi bil tak način v Ljubljani, kjer pobira policijske takse policija, lahko izvedljiv.

Tozadevni odlok je priobčen med poročilom občnega zbora ljubljanske zadruge. Glede vložitve prošnje na finančno direkcijo pa je priporočati, da to storite, ker je v tem smislu tudi že zadruga ljubljanske okolice z enako prošnjo nastopila in bo finančna tembolj uvidela upravičenost take tolerance. Sicer pa, kolikor je nam znano, se v posameznih slučajih že dovoljuje, da se trošarina in užitnina plača šele ob naznanitvi nastavljenja.

Taksna prostost zadrugam in zvezam.

Godine 1924. dne 28. marca je prosila Zveza ministrstvo financija, opiraje se na določbe čl. 5., točka 5. zakona o taksah za popolno taksno prostost, kakršno so imele na podlagi obrtnega zakona ustanovljene prisilne zadruge in zveze doslej ves čas svojega obstoja.

Ker ni bilo več mesece rešenja, je prosila Zveza tukajšnjo delegacijo ministrstva financ za intervencijo, na kar je prejela Zveza odlok rečene delegacije z dne 4. oktobra 1924 št. B. II. 17/177 ex 1924, v katerem je izrečeno, da uživa Zveza taksno prostost za vse njene vloge, storjene na oblastva v stanovskih zadevah. Ta odlok pa je bil z dopisom delegacije ministrstva financ v Ljubljani dne 3. februarja 1925 št. B. II. 48 ex 1925 preklican z naznanilom objašnjenja generalne direkcije z dne 16. jan. 1924, številka 704, češ taksna prostost pripada tem zadrugam samo takrat, kadar se našajo vloge v imenu države in za državo. K tej definiciji si dovoljujemo odvrniti sledeče:

Ako vzamemo vse delovanje naših zadrug in zvez v pretres, najdemo, da je delovanje teh v interesu države in za državo. Te organizacije niso pridobitne, se vzdržujejo edino le iz prostovoljnih prispevkov članstva in so striktno le gospodarskega značaja, ker jih je smatrati vsled tega tudi po točki 5., čl. 5. takse prostim, ker delujejo le gospodarstveno med svojimi člani. Imajo po svojih pravilih ustanavljati humanitarne oddelke ali institucije, vodijo svoje obrtno-strokovne šole, katere vzdržujejo z lastnimi sredstvi brez ene pare državne podpore. Smejo voditi posredovalnice za delo za njih resorte, skrbeti za pravilnost v obratih, naznanjati oblastvom nezakonitosti in nedopustljivosti v raznih točilnih podjetjih, predlagati kaznitev prestopkov in sploh skrbeti za urejeno razmerje v gostilničarski obrti. Ako tako delovanje ni v eminentnem interesu države in reda za državo, potem ne vemo, kaj je še bolje.

Poglejmo na strumno sodelovanje naših organizacij, na prosep tujskega prometa, kar nosi državi najlepši dohodek in naša briga za visoko razvitje gastronomije, ki naj daje državi ugled na zunaj in znak visoke kulture, ali to ni delo za državo. In to vse brez vsakega namena na denarnem dobičku, temveč le vse iz lastnih nagibov in lastnih prispevkov.

Z nešteti pritožbami opozarjamo oblastva na kršitelje zakonov in predpisov in zahtevamo v interesu reda in ohranjanja državne avtoritete, odprave raznih neukretnosti, to ne le v interesu našega stanu, ampak tudi v interesu državne avtoritete, torej za državo. Ako bi morale naše organizacije vsa nešteta pismena dela, ki se nanašajo na vse prej navedeno kolkovati, kakor se neupravičeno zahteva, nima samo Zveza 10.000 Din zadosti za kritje takih izdatkov v enem letu. Kje naj bi vzeli teh, ko se niti za najpotrebnejše ne more pravočasno izprositi od članstva proračunjenih prispevkov. — Kakor že omenjeno, delujemo vztrajno na kulturnem polju, vzdržujemo strokovne šole, izdajamo strokovne liste, knjige in spise, ustanavljamo humanitarne institucije, bolniške in podporne blagajne, vzdržujemo brezplačne posredovalnice za delo v gostilničarski obrti, delujemo torej za naše delavstvo, s socialnim skrbstvom bolje kot vse druge institucije te vrste, a vse to se noče vpoštevati, marveč nas tlači v neizmerne stroške z zahtevki po pristojbinah na naše dopisovanje z uradi. Ako zahtevamo kje remedure o neukretnosti v obratih, naj kolkujemo pritožbo s 24 Din, storilec nepravilnih dejanj pa se kaznuje z 10 dinarji globe, ali ni to ironija?

Zveza nima zakonito določenega prava, da bi se dogovorjeni prispevki mogli izterjovati upravnim putem, zato tudi ne prihajajo redno in smo vedno kakor vse obrtne organizacije, v gmotnih stiskah. A kljub temu se deluje idejno na prosep našega obrtnega stanu, kar bi naj bilo tudi v prosep in ugled države. Ako nam finančna oblast ne pripozna popolne taksne prostosti za vse vloge, katere moramo podajati oblastvom iz lastnega nagiba, bo sledil razpust vseh naših ponekod že 50 let obstoječih organizacij. Naše šole in zavode pa bomo obesili državi na vrat, kar bo tej gotovo v večje breme kot pa priznanje taksne prostosti nam. Zato prosimo ponovno, naj se nam pripozna taksova prostost za vse vloge, katere moramo v interesu organizacije in skupnosti tudi iz lastnega nagiba ne le samo na poziv oblastev podajati na katerakoli oblastva, ker smo za to po čl. 5., t. 4. in 5. taksnega zakona upravičeni.

Zadružne zadeve.

Ministrstvo trgovine in industrije je pod št. 14.258/III. od 25. januarja 1925. izdalo sledeče pojasnilo:

Mesno i lično pravo za točenje piva predstavlja objektivni momenat, koji je produslov za postignuće subjektivnog prava to je dozvole za točenje. Prema tome može biti govora o koncesiji odnosno o konkretnoj radnji tek u momentu, kad se u jednome licu udružuju svi propisani objektivni i subjektivni momenti, koji se redovito konstatuju kod izdavanja dozvole za točenje. S toga je pristop nadležnoj krčmarsko gostilničarskoj zadruzi u smislu § 107. obrt. reda obavezan u momentu, kad izvesno lice zatraži za dozvolu točenja kod nadležne finansijske vlasti.

S toga se u isto vreme umoljava i ministarstvo financija da u ovome smislu uputi podrejene organe, da kod podnošenja molbi za dozvolu točenja traže i dokaz o upisu u odnosnu zadrugu itd.

In dalje, kjer določuje § 107. obrt. reda, katerega ni še preklicala nobena oblast, je tedaj pri nas še v polni veljavi, da kdor v kraju te zadruge samostojno ali kot zakupnik (po novem poslovođu) izvršuje obrt, za kateri obstoji zadruga, postane že s tem, da prične obrt, član zadruge in mora izpolnjevati s tem zvezane dolžnosti.

Zlasti mora plačati morda določeno pristopnino in dokazati, da jo je plačal že, ko zglasa obrt ali ko prosi za kak koncesijoniran obrt. Ako ne doseže obrtne pravice, ima zadruga dolžnost povrniti mu plačano pristojbino. In končno ker določa § 144 obrt. reda 4. odstavek, da je vselej, kadar se izda obrtni list in podeli koncesija, treba obvestiti zadrugo, katere se to tiče.

Opiraje se na vse te določbe, naj zadruge podajo na pristojna mesta uloge z zahtevo:

1. da finančna okrajna ravnateljstva te določbe upoštevajo ter pred vsako podelitvijo točilnih pravic zahtevajo od stranke bodisi trgovec ali drugačen točilec izkaznico o pristopu k zadrugi in plačilu zadružne pristojbine, ter

2. da se vsako podelitev katerihkoli točilnih pravic ali sprememb v obratih zadrugi naznani, ker mora le ta po zakonu in pravilih voditi natančen register o vsem gibanju njenega članstva in ker vsebujejo tudi §§ 18—20 obrtnega reda za zadruge tozadevne določbe.

Razglas o policijski uri v ljubljanski in mariborski oblasti.

§ 1.

Policijska ura po § 1. ministrske naredbi z dne 3. aprila 1855., drž. zak. številka 62, se določa takole:

1. V mestih Ljubljani in Mariboru: za gostilne 24. ura, za kavarne 1. ura.

2. V zdraviliščih Bledu, Rogaški Slatini in Dobrni: med sezijo, t. j. od dne 1. junija do dne 30. septembra: za gostilne 24. ura, za kavarne 1. ura. Izvun sezije, t. j. od dne 1. oktobra do dne 31. maja, veljajo za te kraje določila točke 4.

3. V krajih, kjer so sedeži sreskih poglavarjev: za gostilne 23. ura, za kavarne 24. ura.

4. Za vse druge kraje:

a) poleti, t. j. od dne 1. aprila do dne 30. septembra: za gostilne in kavarne 23. ura;

b) pozimi, t. j. od dne 1. oktobra do dne 31. marca: za gostilne 22. ura, za kavarne 23. ura.

5. Gostilne in kavarne se ne smejo odpirati poleti pred 5. uro, pozimi pa ne pred 6. uro.

6. Točilnice (vinotoči, vštrevši vino: toče pod vejo), ki ne spadajo v kategorijo rednih gostiln, zapirajo in odpirajo svoje obrate ob času, ki velja za druge trgovske lokale.

§ 2.

Za posamezne izjemne prilike dovoljujejo podaljšave policijske ure policijska oblastva I. stopnje.

§ 3.

Železniške restavracije smejo biti odprte v krajih, kjer ni dovoljena kesnejša policijska ura, čez policijsko uro do odhoda zadnjega železniškega vlaka pred polnočjo.

§ 4.

Na podstavi § 54. obrtnega reda sme odrediti obrtno oblastvo za posamezne kraje, obrate ali prilike policijsko uro tudi bolj zgodaj, nego je določeno v § 1.

Obrtni oblastvi v Ljubljani in Mariboru pa morata v takih primerih prej zaslišati pristojno državno policijsko oblastvo.

§ 5.

V gostilnah s pravico prenočevanja tujcev (§ 16., lit. a, obrtnega reda) se smejo sprejemati potniki tudi po policijski uri.

§ 6.

Prestopki tega razglasa se kaznujejo po § 3. ministrske naredbe z dne 3.

aprila 1855., drž. zak. št. 62, z globo do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni.

§ 7.

Razglas dobi veljavo z dnem objave v «Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti» ter nadomešča razglas pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 28. januarja 1923., št. 3392, Uradni list 13 z dne 6. februarja 1923., in razglas velikega župana ljubljanske oblasti z dne 22. avgusta 1924., št. 19.480, Uradni list 82 z dne 30. avgusta 1924.

V Ljubljani, 19. maja 1925.; U. br. 3290/9.

Veliki župan ljublj. oblasti: dr. Baltič s. r.

V Mariboru, 14. maja 1925.; U. br. 8481/6.

Veliki župan marib. obl.: dr. Pirkmaier s. r.

Raznoterosti.

Reforma zakona o zavarovanju delavcev. Spričo vesti o reformi zakona o zavarovanju delavcev je naša trgovska in obrtniška zbornica na svoji zadnji seji na predlog g. E. Franchettija sklenila, da se naj pošlje ministrstvu za socialno politiko naslednjo predstavko: Po časopisnih vesteh se pripravlja v ministrstvu za socialno politiko načrt za spremembo zakona o zavarovanju delavcev. Zbornica pozdravlja to namero, ki teži brez dvoma za tem, da se hibe, ki so se pokazale pri praktičnem izvajanju zakona o zavarovanju delavcev odstranijo in zakon prilagodi zahtevam interesentov in strukturi našega gospodarstva. Da se bo pa moglo to doseči v čim izdatnejši meri, je neobhodno potrebno, da pri reformnih delih sodelujejo neposredno tudi gospodarski krogi sami. — Ne da bi se zbornica spuščala v podrobnejše utemeljevanje svojih zahtev, se usoja ponovno izjaviti, da je pri spremembi zakona prelevsem osvojiti načelo, da je pri upravi socialnega zavarovanja izvesti popolno avtonomijo in da se ima vpliv države ome-

jiti na minimum. Uprava socialno-zavarovalnih zavodov se naj poenostavi in poceni. Draga uprava ni niti socialna, pa tudi ne gospodarska. Socialno-zavarovalni zavodi s previsokimi režijskimi stroški, ki spadajo med najtežja javna bremena, morejo celotno stavbo socialnega zavarovanja samo ogrožati, ker povzročajo največje nezadovoljstvo med nosilci zavarovanja. V svrhu pocenitve socialnega zavarovanja se naj vse panoge strnejo v eno samo upravno celoto. Da bo uprava dobro delovala, so ji neobhodno potrebni dobro kvalificirani uradniki, zato ima zakon sam vsebovati zadostno jamstvo, da se bodo sprejemali v upravo samo popolnoma kvalificirani uradniki, ki bi morali biti v gmotnem oziru zadostno preskrbljeni. To bi bila samo v glavnem navedena načela, ki se imajo brez pogoja sprejeti pri novelizaciji zakona. Da jih bo mogla zbornica uveljaviti, se usoja prositi, da se ji da prilika, da poda k projektiranim reformam zakona pravočasno svoje predloge, ki se bodo morali v polni meri vpoštevati, ako naj reforma v resnici odgovarja interesom zavarovancev, pa tudi zahtevam narodnega gospodarstva.

Kdaj je treba letos trte škropiti proti peronosperi. Na podlagi znanstvenih izkušenj je letos pričakovati prvi izbruh peronosper v času okoli 30. maja. Zato moramo prvič škropiti trte proti peronosperi pred 30. majnikom. Drugi izbruh peronosper je pričakovati v času od 10. do 13. junija. V tem času naj bodo trte v drugič poškropljene. Tretjič je treba škropiti proti koncu junija, ali prve dni julija, kakor hitro trte odvetijo in se покаžejo kot konopljeno zrno debele jagode. Prvič škropimo z enodstotno, drugič in tretjič s poldrugodstotno galično apneno brozgo, le če bo vreme močno deževno, vzamemo za pol odstotka galice več. Apna vzamemo le toliko, da bel preskusni papir v zmesi pordeči. Preveč apna skvari učinkovitost galice. — Po grozdju moramo posebno v drugič in tretjič izdatno škropiti. Če primešamo škropivu v prvič 100 gramov, v drugič in tretjič pa 200 do 250 gramov sulikola, smo varni tudi pred plesnobo in ohranimo grozdje zdravo. Ako bi bilo leto mokro, poškropimo trte v drugi polovici julija še v četrtič. B. Skalický, Grm.

Priporočamo p. n. gg. gostilničarjem in kavarnarjem tvrdko

JOSIP PETELINC

Sv. Petra nasip 7. LJUBLJANA Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh opremah in vsi sistemi, poduk šivanja in vezenja, krpanja (štopanja) perila brezplačno, istotam žlice za kavo, čaj, jedilno orodje, aluminijeve srebrne zajemalke, mlinčki za poper, svečniki, modno blago, toaletne potrebščine.

Nizka cena.

Pošilja po pošti.

Točna postrežba.

Tomaž Götz pivovarna in sladarna v Mariboru

Priporoča svoja splošno znana in priljubljena visokoodstotna
marčna in Bock piva v sodih in steklenicah
pod najugodnejšimi pogoji, franko katerokoli postaja v Sloveniji.

GARJE

srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftol-mazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 7 Din pr.

TRNKOCZY, lekarna,
Ljubljana Slovenija.

Vinska trgovina in restavracija **Peter Stepic**

Spodnja Siška štev. 256

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.

Telefon št. 262.

Zaloga stekla, porcelana in svetilk **Fr. Kollmann** v Ljubljani

dovoli gostilničarjem in kavararjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo 2
vrtinarija
Tržaška cesta 34
v Ljubljani.

KAR NE VEŠ VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6—25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

„Tribuna“ F. B. L.

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

Sprejmo se v polno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

Ceniki se pošiljajo franco!

Vinska trgovina Ant. Müllerja v Domžalah

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvatskih in štajerskih vinskih gorc ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah. Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

ZALOGO VINA

izvrstnega, dolenskega, hrvaškega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem

FRANC KURALT
gostilničar v Kranju.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadrage v Ljubljani
Gospodarska cesta štev. 16

posreduje brezplačno za vse službo iščoč

: v gostilničarskem obrtu :

Gospodari iz Ljubljane plačajo 25 p. z dežele 1 Din.

Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

ZAMAŠKE

vseh vrst

od d a j a

Ljubljanska industrija
probkovih zamaškov

JELACIN & KOMP.

LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA

LJUBLJANA
Dunajska cesta 13.

ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Denite v juho in prikuhe krepčilo hrane

JUHAN

Juhana

imate

iz preprostih jedil izvrstno, zdravo in redilno hrano.

Slivovko

tropinovec

rum

cognac-medicinal

razne fine likerje

:: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča trvdka ::

Gregorc & Verlič

Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

Z vrmi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebčinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje trvdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Velepražarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani (Spodnja Siška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živilska krma zelo priporočljive.

Dobra vina, domačo šunko, salame in
kranjske klobase priporoča gostilna

Ivan Bricelj

v Štepanji vasi

Na Planirju.

Priporoča se najstarejša slovenska ple-
skarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj Dunajska cesta 16

Delo solidno.

Cene zmerne.

Strokovna izvršitev gost. stolov in miz.

POZOR! Gostilničarji! POZOR!

Čast mi je javiti, da imam v svoji zalogi pristna stara in nova
vina iz najboljših ljutomerskih vinskih gor, kakor tudi pristnega

DALMATINCA

črne kakor bele, katerega oddajam po konkurenčno
nizkih cenah.

Za obilna naročila se priporoča
z odličnim spoštovanjem

IVAN KOČEVAR

Gospodsk. ul. 3 „Zlatorog“. Zaloga: Sp. Šiška,
Kavčeva ul. 255.

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in
kavarna

Stari trg 21

se priporoča sl. občinstvu
posebno z dežele

na zajutrak.

SODE

vseh velikosti za vino, žga-
nje, olje, med in mast, a
osobito izdelujem sode za
transportiranje vina, kakor
tudi za hrambo; vse solidna
in trpežna izdelava. — Na-
dalje sprejemam vsa v to
stroko spadajoča popravila
po najnižjih cenah. Za-
loga sodov ter sodarskega
lesa. Cene zmerne. Točna
postrežba. — Solidno delo.

Franjo Repič

sodarski mojster v Ljubljani, Trno-
vo, Kolezijska ulica šte. 18.

Tovariši
inserirajte u našem
listu!

Restavracija in kavarna

„BELLEVUE“

se odda s 1. avgustom na račun.

Reflektira se samo na prvovrstno moč.

Lastnik: **Aloizij Zajec,**
Ljubljana 7. **Bellevue**

**Raznovrstno
rudninsko vodo**

kakor:

Rogaški Tempel vrelec,

„ Styria vrelec,

„ Donati vrelec,

Radinski zdravilni vrelec,

Giesshübelsko slatino,

Karlovovarski Mlinski vrelec,

Gleichenberški Emin vrelec,

Franc Jožefovo grenko vodo,

Gubersko Srebernico

priporoča

A. Šarabon, Ljubljana.

Glavna zaloga rudninske vode in špece-
rijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

1886

Ustanovljeno leta

1886

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

**marčno
pivo**

eksportni ležak

**temno Porter-
pivo**

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča, in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prtli, brisače itd. — Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. — Vsakovrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. — Platno za rolete in verande itd.

Črno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. — Različno sukno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluže, predpasnike in domače obleke. — Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. — Razna podloga za damske in moške obleke itd. — Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

Perilo za dame in gospode, izdelano iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluže iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glave rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majice, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.